

DALARÖ-Journalen

Nr. 12 2008

10 okt

GÅTFULLT LEJON PÅ TREDAGARS STRANDHUGG

Arkeologen Mikael Fredholm stirrar in i gapet på galjonslejonet från Dalarövraket. Notera huggtanden.

Samma lejon på 30 m djup, där det nu ligger igen.

Precis som Vasas galjonsfigur föreställer Dalarövrakets dito ett lejon.

- Vår hypotes är att det är ett handelsskepp, berättar Mikael Fredholm, arkeolog vid Statens maritima museer. Lejonet tyder dock på att skeppet - eller snarare dess ägare - stått relativt högt i rang, det var inte vilka fartyg som helst som hade den slags prydnader i fören.

- Ibland håller lejonet en sköld, fortsätter Mikael Fredholm och pekar på en plan yta strax under lejonets huvud, som mycket väl skulle kunnat utgöra fäste för en vapensköld, kanske tillhörande någon adelsläkt.

- Men den har vi inte hittat. Däremot har en vinflaska hittats vid vraket, med ett sigill som skulle kunna härstamma från en engelsk adelsfamilj.

Under de tre dagar som lejonet är uppe på land ska det - förutom att vara huvudfigur på den välbesökta pressvisningen i Tullhuset - dokumenteras med hjälp av en optisk 3d-scanner, ett verktyg man lånat från Vasamuseet. Resultatet blir en tredimensionell digital bild som bland annat kan användas för att ta fram en replik. Precisionen med scannern blir en helt annan än om dokumentationen skulle ha gjorts nere på botten, där lejonet legat på sidan delvis nedsjunket i bottenslammet.

Fortsättning på nästa sida.

Tipsa gärna om nyheter eller något som ni vill uppmärksamma här på Dalarö-Journalen.

Om ni vill annonsera eller sälja/köpa något.

Kontakta: dalarojournalen@dalarno.info

Ta prover

Ambitionen var också att ta prover som kan visa om figuren varit målad och i så fall hur. Men några färgrester lyckades arkeologerna inte hitta. Men förhoppningsvis kan undersökningarna ändå ge viktiga ledtrådar till vad det cirka 20 meter långa vraket, som daterats till andra halvan av 1600-talet, egentligen var för ett fartyg.

Efter undersökningarna lade arkeologerna tillbaka lejonet på botten intill vraket igen, på samma plats som man fann det

- Vår ståndpunkt är att vrakplatsen är en unik, orörd och helt magisk 1600-tals miljö som bör bevaras som den är - ett fantastiskt museum under vatten, säger Andreas Olsson, chef för arkeologiska enheten vid Statens maritima museer.

Innanför fartygets kanonportar har arkeologerna bara hittat en enda kanon, men det upphuggna däckets tyder på att där funnits fler. Dessa har troligen bärgats redan under slutet av 1600-talet, strax efter förlisningen. Dessutom har en mindre kanon hittats i fören, berättar Mikael Fredholm.

Men trots att fartyget var bestyckat så tror han alltså inte att det är fråga om något renodlat krigsfartyg.

Förutom det uppenbara intresset av att skydda såväl fartyg som last mot pirater och överfall, så fanns även andra skäl att förse båten med kanoner:

- Om fartyget var beväpnat så kunde man få skattelättnader. I gengäld kunde dåtidens försvarsmakt vid behov rekvirera skeppet.

Planerna på Dalarö dykpark och ett undervattensmuseum är förstås också starkt bidragande orsaker till att galjonsfiguren läggs tillbaka på botten. Som Skärgården tidigare berättat, planerar man bland annat för dykturer under ledning av certifierade guider, samt ett marinarknologiskt center i Tullhuset. Där ska även icke dykkunniga kunna ta del av kulturarvet på havets botten.

Johan Hellström

*Ovanstående text och bilder är hämtat ur tidningen Skärgården.
www.skargarden.se Publicerad: 2008-10-09*

Foto: Anders Bengtsson

Tipsa gärna om nyheter eller något som ni vill uppmärksamma här på Dalarö-Journalen.

Om ni vill annonsera eller sälja/köpa något.

Kontakta: dalarojournalen@dalaro.info